

Universitetsmuseet

Budsjettforslag for 2024

Innhold

1.	Universitetsmuseets samfunnsoppdrag	3
1.1	Anslag på UMs samlede inntekter 2024	3
1.2	Universitetsmuseets utfordrende økonomiske situasjon	5
2.	Omtale av planlagt disponering av 2024-budsjettet	6
2.1	Viktige mål og tiltak ved Universitetsmuseet i 2024	6
2.1.1.	Forskning	6
2.1.2	Forskingskommunikasjon	7
2.1.3.	Samlingsforvaltning	8
2.2.	Fakultetets innspill til UiBs prioriterte formål	8
2.2.1	Ressurser til tømning av HS 10	8
2.2.2	Støtte til Universitetsmuseets 200 års jubileum i 2025	10
2.2.3	Behov for styrket ramme til utstyr og teknisk infrastruktur	10
2.3.	Fakultetets vurdering av Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)	11
2.4.	Investeringer	11
3.	Langtidsbudsjett for perioden frem til 2027	11
3.1	Premisser lagt til grunn for langtidsprognosen	12
3.2	Vurdering av inntektsprognose for 2023-2027	13

1. Universitetsmuseets samfunnsoppdrag

UMs samfunnsoppdrag favner bredt med forskning innen kultur- og naturhistorie (arkeologi, antropologi, kunst og kulturhistorie, botanikk, geologi, zoologi og paleobiologi), forskningsbasert samlingsforvaltning med ansvar for ivaretaking og tilgjengeliggjøring (magasinering, konservering, digitalisering) av omfattende objektsamlinger og historiske arkiv samt levende samlinger i de botaniske hagene, og forskningsbasert formidling. Museet har ansvar for den lovpålagte utgravningsvirksomheten tilknyttet kulturminneforvaltningen i regionen, noe som gir både stor tilvekst til samlingene og et stort forsknings- og formidlingspotensial. Museets ansatte underviser ved sine tilgrensende faginstittutt da museets kompetanse til dels er komplementær til kompetansen ved de respektive instituttene, og dermed er viktig for å ivareta en faglig bredde ved UiB. Museet har også egne stipendiatstillinger og museets ansatte bidrar i veiledning av master- og phd-studenter ved fakultetene.

Den økonomiske situasjonen er utfordrende med et akkumulert underskudd fra tidligere år. Universitetsmuseet står overfor store oppgaver i 2024, med konservering av gjenstander i HS10 og tømming av bygget for totalrenovering. Samtidig står vi foran Universitetsmuseets 200-årsjubileum i 2025, som også markerer starten på UiB. Jubileumsaktivitetene er under planlegging og vil kreve ekstra ressurser også i 2024.

1.1 Anslag på UMs samlede inntekter 2024

Universitetsmuseets samlede inntekter for 2024 er vist i Tabell 1. Her inngår både konsekvensjustert ramme, videreføring av øremerkede midler (tidligere styrevedtak) samt budsjettmidler som UM ber om for 2024.

Tabell 1

Budsjettforslag for inntekter Universitetsmuseet	Budsjett 2023	Budsjettforslag 2024	Endring	Endring %
Basis	152 410	155 271	2 861	1,8 %
Basis - økt for investeringsbehov	-	2 000	2 000	100,0 %
Resultatbasert uttelling åpen ramme	-	-	-	-
Resultatbasert uttelling lukket ramme	3 997	4 115	118	2,9 %
Delsum annum	156 386	161 386	4 979	3,1 %
Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	9 527	9 908	381	3,8 %
Øremerkede midler Flytt ut HS10*	-	2 400	2 400	100,0 %
Jubileumsaktiviteter	-	500	500	100,0 %
Øremerkede midler annet	6 697	6 965	268	3,9 %
Delsum øremerket	16 224	19 773	3 549	17,9 %
Sum KD-inntekt	172 610	181 159	8 527	4,7 %
Instituttinntekter annum	6 000	5 500	-500	-9,1 %
Instituttinntekter øremerket	-	-	-	-
Sum instituttinntekter	6 500	5 500	-500	-9,1 %
GA-inntekt som settes av for investeringer	-4 600	-2 000	2 600	-130,0 %
GP-inntekt som settes av for investeringer	-2 000	-2 000	-	0,0 %
Investeringer finansiert av BOA	-400	-500	-100	20,0 %
Avskrivningsinntekter	7 000	4 461	-2 539	-56,9 %
Inntekter til investering/avskrivning	-	-39	-39	100,0 %
Sum grunnbevilgning	179 110	186 620	7 988	4,3 %
Bidragmidler NFR	3 700	5 400	1 700	31,5 %
Bidragmidler EU	2 650	1 000	-1 650	-165,0 %
Bidragmidler andre inkl. oppdragsmidler	36 200	38 000	1 800	4,7 %
Sum bidrags- og oppdragsmidler	42 550	44 400	1 850	4,2 %
Sum totalt inntektsbudsjett	222 110	231 020	9 838	4,3 %

*Tall for Prosjekt sikre samlinger er ikke medtatt i UMs øremerkede midler da tildeling er bevilget for UiB samlet.

Nødvendig økning av bevilgning for aktivitet utover Sikre samlinger til utflytting av Kulturhistorisk museum HS10 er medtatt her med kr 2,4 mill. i øremerkede midler for 2024.

BASISINNEKTER

Etter revidert nasjonalbudsjett for 2023 er konsekvensjustert basis for UM beregnet til kr 155 271 for 2024. Dette innebærer en økning på 1,8 % fra 2023. Endringen er sammensatt av en forventning om 4 % lønns- og priskompensasjon, kutt til strategisk omfordeling på 0,2% og statlig kutt på 1,77%. Det blir presisert at forutsetningene er usikre og at det kan komme endringer frem mot endelig budsjett for 2024 både i statsbudsjettet og i den interne fordelingen ved UiB. I tillegg ber Universitetsmuseet om en økning i rammen på kr 2 mill. som er lagt inn i basis knyttet til investeringsbehov. Dette medfører at Universitetsmuseet legger kr 157 271 til grunn i budsjettinnspillet.

RESULTATINNEKTER FRA LUKKET RAMME

Resultatinntekter i lukket ramme er knyttet til oppnådde resultater i antall publikasjonspoeng og BOA-aktivitet i 2022. Universitetsmuseet får i 2024 en økning i lukket ramme på kr 118 000,- (3,9%) til kr 4,11 mill. Endring i resultatinntektene skyldes kompensasjon for prisvekst og lavere aktivitet finansiert av Andre bidragmidler, mens BOA-aktivitet finansiert av NFR og EU økte i 2022. UM hadde en nedgang i publikasjonspoeng fra 2021 til 2022 fra 81,7 til 80,3.

RESULTATINNEKTER FRA ÅPEN RAMME

Da Universitetsmuseet ikke har egne studieprogram eller doktorgradsprogram tildeles ikke resultatinntekter fra åpen ramme.

ØREMERKEDE MIDLER REKRUTTERINGSSTILLINGER

Universitetsmuseet har et måltall på ni rekrutteringsstillinger for 2024. En av stillingene er tildelt midlertidig som tverrfaglig marin satsning. Den var bevilget fra 01.07.2021, men stillingen ble ikke besatt før 1. mars 2022.

ØREMERKEDE MIDLER ANNET

Under øremerkede midler er det lagt til grunn tidligere styrevedtak om en videreføring av årlig tildeling av øremerkede midler til Nasjonalt samlingsforvaltningssystem (tidligere MUSIT) samt en generell årlig post til utstillinger. I tillegg har UM foreslått å øke øremerkede midler til prioriterte aktiviteter ved Universitetsmuseet fremover, se nærmere beskrivelse av nye tiltak i kap 2.2.

Tabell 2

	2023	2024
Nasjonalt samlingsforvaltningssystem/MUSIT (jfr tidligere vedtak)	4 655	4 791
Tilskudd til utstillinger (jfr tidligere vedtak)	2 042	2 102
Jubileumsaktiviteter (ny)		500
Sikre samlinger Utflytting HS10 (ny)		2 400

INSTITUTTINTEKTER

Museets instituttinntekter består i hovedsak av billettsalg og butikksalg i de to museumsbyggene (naturhistorie på MP3 og kulturhistorie på HS10), samt noe salg ved avdelingene. UM hadde publikumsrekord i 2022 med ca. 72 000 besøkende, mens besøkstallene så langt i 2023 er lavere enn forventet, bl.a. fordi HS10 er stengt. UM har derfor budsjettert med lavere instituttinntekter i 2024 enn vi regnet med i budsjett for 2023.

AVSKRIVINGSINTEKTER

Simulert avskrivning for 2024 beløper seg til kr 4,5 mill. for Universitetsmuseet. Vi anslår nå at vi når opp i avskrivninger for kr 5 mill. i 2023. I 2022 hadde Universitetsmuseet en avskrivning på tilnærmet 7 mill. Det vil si at mye av utstyret vårt, blant annet anskaffet til utstillingene i MP3 og forskningsinfrastruktur/teknisk utstyr, begynner å bli avskrevet uten at nyanskaffelser skjer i tilsvarende takt. Deler av utstyret har lengre faktisk levetid enn avskrivningstid, noe som gjenspeiles i Universitetsmuseets investeringsplan. Faktisk underskudd de siste årene medfører at vi ikke har hatt midler å avsette til investeringer i samsvar med investeringsplan.

1.2 Universitetsmuséets utfordrende økonomiske situasjon

Den alvorlige økonomiske situasjonen ved Universitetsmuseet ble presentert for Universitetsledelsen på et dialogmøte i mars 2022. Dette som følge av at prognosen for 2022 viste et betydelig underskudd og det var dermed behov for ekstraordinær oppfølging av økonomien ved UM. Universitetsmuseet utarbeidet derfor en langtidsprognose både for inntekts- og kostnadssiden fram til 2030. Her fremgikk at gitt premisene som ble lagt til grunn, vil kostnadene fortsette å øke betydelig mer enn inntektene fremover og Universitetsmuseet vil ende opp i en umulig økonomisk situasjon med stadig økende underskudd. Universitetsmuseet hadde dermed en gjennomgang av mulige innstramminger i 2023 og redegjorde for mulige handlingsrom for å redusere kostnader. I gjennomgangen ble også konsekvensene av eventuelle ytterligere kostnadskutt tydeliggjort.

Universitetsledelsen har uttrykt forståelse for den krevende økonomiske situasjonen Universitetsmuseet står i, noe som også fremkom i budsjettbehandlingen i universitetsstyret (sak 89/2022). Her påpekes at det er strukturelle forhold som svekker museets økonomi og handlefrihet. Husleie utgjør en forholdsvis stor del av museets kostnader og har økt på grunnlag av arbeidet med å sikre samlingene i henhold til dagens krav til klima og sikkerhet (jfr. UHR-loven). Som følge av dette ble Universitetsmuseets tildeling for 2023 styrket med kr. 13.1 mill. for å ikke øke museets underskudd ytterligere og ramme den faglige virksomheten. UM gikk dermed inn i 2023 med en forventning om å gå ut av året i balanse for GB-annuum. Premissene for å kunne få et budsjett i balanse var utsettelse i tilsetting i flere stillinger, bl.a. to planlagte utlysninger i administrasjonen, samt utsettelse av viktige investeringer.

I løpet av 2023 har det vist seg at både lønns- og prisvekst ble høyere enn først antatt. Revidert nasjonalbudsjett kompenserte for dette. På grunn av en stram budsjettstyring viser UMs prognoser pr august at vi i år ligger an til å kunne dekke inn 2 mill. av akkumulert underskudd. Med den kraftige

husleieøkningen fremover og uten tilsvarende vekst på inntektssiden vil imidlertid underskuddet fortsette å øke selv med stram budsjettstyring fremover.

Universitetsmuseet er bedt om å gjøre en vurdering av den samlede dimensjoneringen av aktiviteten ved museet og har laget en oversikt over fremtidige avganger. Ingen avganger blir automatisk replasert, men vurdert både i forhold til behov for faglig aktivitet og økonomi. En gjennomgang av magasinbehovet er utført, spesielt med tanke på behov for nytt magasinareal i forbindelse med utflytting av utstillingene i HS10. Sammen med Eiendomsavdelingen har UM startet arbeidet med løsning av de langsiktige magasinbehovene ved Universitetsmuseet.

2. Omtale av planlagt disponering av 2024-budsjettet

2.1 Viktige mål og tiltak ved Universitetsmuseet i 2024

Universitetsmuseet nærmer seg et 200-års jubileum for et museum som dannet grunnlaget for etablering av Universitetet i Bergen. Museet forvalter store samlinger, som gjennom forskning, forvaltning og formidling kommuniserer kunnskap til dagens befolkning og kommende generasjoner. UM skal kjennetegnes av høy kvalitet i alle samfunnsoppdrag og har et mål om å utvikle et museum der lederne for ulike enheter har felles forståelse for og samarbeider om å nå felles mål. Forskning, samlingsforvaltning og forskningskommunikasjon griper inn i hverandre og samarbeid mellom de ulike avdelingene er nødvendig for at UM skal lykkes. Ledelsen ved UM vil fortsatt ha søkelys på museets ulike utfordringer og har hatt en lang og inkluderende prosess rundt utvikling av ny strategi. Universitetsmuseets strategi for perioden 2023–2030 ble vedtatt på UMs styremøte i juni 2023 der visjonen er at Universitetsmuseet skal være blant Europas fremste museer kjent for høy kvalitet i forskning, forvaltning og formidling. Gjennom deling av kunnskap og formidling av vår kultur- og naturarv bidrar museet til identitet, innsikt og forståelse av fortid, samtid og framtid – et viktig grunnlag for en bærekraftig og demokratisk utvikling. Universitetsmuseets kulturhistoriske bygning vil i strategiperioden være stengt for publikum. I 2024 vil det bli viktig å jobbe med prosesser for å få på plass et nytt og fremtidsrettet kulturhistorisk museumsbygg. Tømming av HS10, og alle prosesser det involverer, utvikling av jubileumsutstillinger og –aktiviteter, vil ha høy prioritet i 2024. Samtidig vil en jobbe for en fremtidig åpning av Plantehuset i Muséhagen.

2.1.1. Forskning

Universitetsmuseet har to forskningsavdelinger/institutt, der samlingene danner grunnlag for forskning på høyt internasjonalt nivå. Ved Avdeling for naturhistorie er kunnskap om jordens arts mangfold sentral. UM har ekspertise i verdensklasse innen spesielle dyre- og plantegrupper og har de siste 15 år bygd opp et sterkt marint fagmiljø. De osteologiske og paleobotaniske samlingene ved UM er i særstilling i Norge. Disse gir et stort potensial for tverrvitenskapelig forskning innad ved UM og eksternt. Ved Avdeling for kulturhistorie, er antropologi og kulturhistorie sentrale fagfeltet. UM forvalter alt arkeologisk materiale fra Vestland og Sunnmøre og skal være sentrum for forskning og kunnskapsutvikling på dette materialet.

En strategisk satsing på forskning er gjennomført ved opprettelse av rollen som prodekan i tillegg til to instituttledere som har viktig funksjon som forskningsledere. UM har 23

professorer/førsteamanuenser, en økning på tre fra et minimum i 2013, men har samtidig fire vitenskapelige stillinger stående ledige. Dette er alvorlig for den vitenskapelige aktiviteten ved museet, for å kunne opprettholde sterke fagmiljøer, og muligheten for å hente inn eksterne forskningsprosjekt. Til tross for den alvorlige økonomiske situasjonen, har UM nå en stilling som førsteamanuensis under utlysning (har vært ledig siden 2018) og en avgang i 2023 planlegges erstattet i 2025. UM har ved utgangen av 2023 syv forskere i faste, eksternt finansierte stillinger. I tillegg har UM 13 rekrutteringsstillinger, hvorav ni er finansiert av UiB. To stipendiater disputerte i 2022, begge innenfor middelalderens kulturhistorie.

Universitetsmuseet har ligget på et høyt og jevnt publiseringsnivå gjennom flere år, men med store forskjeller innad på museet. Dette skyldes delvis ulike publiseringskulturer innen naturhistorie og kulturhistorie. Samtidig har UM eksternt finansierte forskere og fagpersonale i administrativt/tekniske stillinger som også bidrar til høye publiseringsstall. I 2022 presterte Avdeling for naturhistorie 4,0 poeng per førstestilling, mens UM som helhet oppnådde 2,7 poeng per førstestilling og UiB 2,2. Målet er å opprettholde de høye publiseringsstallene også fremover, noe som vil kreve både bevissthet og tilrettelegging.

Det siste året har UM jobbet systematisk med å bevisstgjøre ansatte om den økonomiske situasjonen og å identifisere mulige forskere som kan søke om større eksterne prosjekt, noe som har resultert i økt søknadsaktivitet om eksterne forskningsmidler. Ansatte ved UM er deltakere i flere forskningsprosjekt finansiert av NFR og EU, en MSCA Post Doc ble innvilget i 2022, og UM har som mål å spille en mer aktiv rolle i utvikling av egne forskningsprosjekt og innhenting av eksterne midler. Etter et kutt i driftsmidler til forskning i 2022, ble disse igjen økt i 2023 for å kunne støtte opp om gode, prioriterte prosjekt. I tillegg til større forskningsprosjekt, vil en bevisstgjøre ansatte muligheten for å søke mindre eksterne midler til etablering av internasjonale forskningsnettverk og konferansedeltakelse.

2.1.2 Forskningskommunikasjon

Formidling er et viktig samfunnsoppdrag for Universitetsmuseet og Avdeling for forskningskommunikasjon har ansvaret for forskningsbasert formidling gjennom ulike museale format. Avdelingen jobber både sammen med vitenskapelig ansatte ved museet og med ansatte ved UiBs ulike fakultet og enheter. De produserer utstillinger og ulike arrangement, og er en viktig brobygger mellom academia og samfunnet for øvrig. Til alle nye utstillinger utvikles det undervisningsopplegg for skoleverket knyttet til forskningen. Alle skoleklasser i regionen er årlig innom Universitetsmuseet og mottar undervisningstilbud av høy kvalitet. UM tilbyr forskningskommunikasjon med fokus på metoder og signifikans slik at skoleverket står styrket i hvordan et universitet produserer kunnskap. I 2023 har avdelingen åpnet utstillingen «Early Human Behavior – tidlig menneskelig atferd» i samarbeid med Senter for fremragende forskning «SapienCE» ved HF-fakultetet. En midlertidig utstilling om bergkunst vil åpne høsten 2023 og en ny basisutstilling, «Bare bein», produseres sammen med forskere ved Avdeling for naturhistorie.

Stengingen av Universitetsmuseets kulturhistoriske museum har gitt økt fokus på samarbeid med nærliggende institusjoner. I 2024 vil en utstilling i forbindelse med 750-års jubileet for Magnus Lagabøtes landslov åpne ved Bryggens Museum. Utstillingen er et samarbeid mellom Bymuseet og UiB, der Universitetsmuseet er en sentral aktør. Universitetsmuseet planlegger også en utstilling i

samarbeid med Sjøfartsmuseet som vil åpne i 2024. Disse utstillingene involverer både konservatorer og vitenskapelig ansatte ved Universitetsmuseet.

For Universitetsmuseet er det viktig å formidle kulturhistorie og gjøre gjenstander tilgjengelig for publikum også når HS10 er stengt. Utstillingen om bergkunst i 2023 markerer således starten på dette arbeidet. I 2024 vil vi ta i bruk noen nye arealer i MP3 til dette formålet, samtidig som planlegging av jubileumsutstillingen vil pågå for fullt.

2.1.3. Samlingsforvaltning

Universitetsmuseets samlinger danner fundamentet i museets virksomhet, bygd opp gjennom 200 år. Samlingene har en viktig rolle som vitenskapelig dokumentasjon, historisk arkiv, forskningsinfrastruktur og som grunnlag for museets formidlingsoppdrag. De omfatter nærmere fem millioner gjenstander og objekter, arkiv og foto, samt levende samlinger i de botaniske hagene. Grunnlaget for museets virksomhet ligger i en profesjonell og transparent sikring, bevaring, dokumentasjon og konservering av våre samlinger og arkiv. Samlingene er også en viktig forskningsinfrastruktur og det pågår et kontinuerlig arbeid med å digitalisere og tilgjengeliggjøre både de kulturhistoriske og naturhistoriske samlingene i felles nasjonale databaser. De nasjonale databasene for biodiversitet er igjen knyttet opp mot internasjonale databaser. Universitetsmuseet har gjennom mange år arbeidet med digitalisering av samlingene, men det gjenstår likevel mye arbeid som vil kreve store ressurser, før alle våre data er digitalt tilgjengelige. Innenfor naturhistorie skal et nytt nasjonalt samlingsdatabasesystem anskaffes, og en forventer at konvertering til nytt system vil pågå frem til 2030. Avdeling for samlingsforvaltning har et overordnet ansvar for alle museets magasiner, og er sterkt involvert i alle prosesser rundt samlingenes tilstand.

Etter utflyttingen av NG5 har mangelen på konserveringslaboratorier og -utstyr hatt stor innvirkning på hvilke konserveringsoppgaver avdelingen har kunnet utføre. En viktig prioritering og utfordring for UM i 2023 har vært å få på plass nye konserveringslaboratorier i Thor Møhlensgate 53B på Marineholmen. Tilpasningen av nye lokaler er fortsatt på planleggingsstadiet og det er uvisst når lokalene vil være ferdigstilt og nødvendig utstyr på plass. Flyttingen fra Nygårdsgaten har også i stor grad påvirket instrument- og utstyrsparken, bl.a er det uvisst om dette følsomme utstyret (f.eks. røntgenutstyret) vil fungere etter lang tid på lager uten å være i aktiv bruk.

Prosjekt Sikre Samlinger (også kalt Flytt 2022/24), har som målsetting å sikre de kulturhistoriske gjenstandssamlingene ved å flytte disse til bedre magasiner. I løpet av 2023 blir svært mye av gjenstandsmaterialet i Bryggens Museum flyttet til moderne magasiner og tømning av magasinene i HS10 vil være påbegynt. Avdeling for samlingsforvaltning står foran store oppgaver fremover med å planlegge og utføre tømning av HS10 i perioden 2023-2026, samtidig som gjenstander skal konserveres for utstilling.

2.2. Fakultetets innspill til UiBs prioriterte formål

2.2.1 Ressurser til tømning av HS 10

Universitetsstyret vedtok 02.02.2023 å opprettholde stenging av Kulturhistorisk museum, Haakon Shetelig's plass 10, i påvente av totalrehabilitering (jf. sak 12/23). Bakgrunnen for dette var at bygget ikke lenger oppfyller kravene til sikkerhet for hverken publikum eller

samlingene. Styret ba videre om at arbeidet med å planlegge totalrehabilitering av bygget intensiveres og innarbeides i revisjon av UiBs masterplan for areal.

Kulturhistorisk museum, med sine 6500 m² rommer i dag kulturhistoriske utstillinger, gjenstandsmagasiner, arkiver, fotoarkiv, fotoatelier, kontorer, snekkerverksted og ulike lagre for utstyr. Før en rehabilitering av bygget kan finne sted, må det tømmes for all virksomhet som er akkumulert gjennom byggets snart 100 år gamle historie. Målsetningen er at bygget skal være tømt og klart for rehabilitering innen utgangen av 2026.

Prosjekt Sikre Samlinger startet opp høsten 2018 og skal etter planen avsluttes i desember 2024. Dette prosjektet har som målsetting å flytte samlingene fra dårlige magasin til magasiner som oppfyller dagens krav til magasinstandard, spesielt med tanke på klima og sikkerhet. Utstillingene i Kulturhistorisk museum var ikke del av Prosjekt Sikre Samlinger. Prosjektet med å tømme Kulturhistorisk museum for all virksomhet (inkl. utstillinger og arkiv) vil derfor kreve ressurser ut over det allerede eksisterende flytt-prosjektet.

Utstillingene ved Kulturhistorisk museum er omfattende med svært unike gjenstander som både er fysisk store og tunge og svært kompliserte å demontere og/eller flytte. Dette gjelder i særdeleshet den unike samlingen av bemalt kirkekunst fra middelalderen som i tillegg vil trenge omfattende konservering på stedet før den vil kunne flyttes.

I tillegg er flere samlinger og arkiv tidligere behandlet med ulike typer giftstoffer, samt at det er asbest både i samlingene og i selve bygget. Det er derfor flere prosjekter som krever særlig fagekspertise i forbindelse med dette arbeidet. Arbeidet vil kreve ekstra bevilgninger, både til lønnsrelaterte utgifter, utstyr, drift og transport.

Kostnader

For å nå målsettingen om å tømme HS10 inne utgangen av 2026 ber vi om ressurser til at staben på Prosjekt Sikre Samlinger videreføres ut 2026. I tillegg ber vi om midler til å ansette tre malerikonservatorer i tre år, samt midler til nødvendige driftskostnader. Samlet ber vi om kr 23, 5 mill fordelt på følgende måte:

Tabell 3

Utgifter i kr/år	2024	2025	2026	2027
Lønn prosjektstab PSS (2024-2025)	6 100 000	1 000 000		
Driftskostnader PSS (2024-2025)	1 730 000	100 000		
Lønn prosjektstab 1 Objekt		5 400 000	6 400 000	
Lønn prosjektstab 2 Maleri	2 400 000	2 400 000	2 400 000	
Lønn egeninnsats (fast personale)	6 400 000	6 400 000	6 400 000	
Driftskostnader felles		1 900 000	2 000 000	600 000

UM bidrar med prosjektleder og en arbeidsleder. I tillegg er det kalkulert inn en betydelig egeninnsats fra samtlige av de faste ansatte konservatorene ved museet samt arkivar,

fotograf og samlingsforvaltere. I tillegg vil de vitenskapelige ansatte ved Avdeling for kulturhistorie med fagansvar for de ulike samlingene som skal flyttes, bistå i forbindelse med flyttearbeidet. Den skisserte fremdriften i arbeidet forutsetter at et nytt magasin til større gjenstander fra utstillingene i HS10 må være på plass i første halvdel av 2025.

2.2.2 Støtte til Universitetsmuseets 200 års jubileum i 2025

Universitetsmuseet ble grunnlagt i 1825. Etableringen av samlinger med sterke vitenskapelige fagmiljøer innen både kultur- og naturhistorie la som kjent grunnlaget for opprettelsen av Universitetet i Bergen i 1946. Universitetsmuseets 200 års jubileum er derfor et viktig jubileum for hele UiB og for å markere dette på en god måte er det nødvendig at det settes av tilstrekkelig ressurser til dette. Universitetsmuseet er nå i gang med planleggingen av ulike jubileumsaktiviteter. I tillegg til en jubileumsutstilling planlegges det bl.a en jubileumsbok, digitale utstillinger, seminarrekke og en større internasjonal konferanse.

For å gi Universitetsmuseets 200 års jubileum den oppmerksomheten begivenheten fortjener er det **nødvendig at UiB sentralt (KA) tar ansvar for markedsføringen av jubileet i dialog med Universitetsmuseet**. I tillegg er svært ønskelig å gjenta publikumssuksessen med filmen på MP3 som ble vist ved åpningen i 2019.

200 års jubileet vil være en flott anledning til å synliggjøre UiBs betydningsfulle rolle som en ledende institusjon for forskning og forskningsformidling som inviterer til dialog og når et stort allment publikum.

Til gjennomføring av jubileumsaktivitetene ved museet ber vi om kr 500 000 i 2024 og 1 500 000 i 2025.

2.2.3 Behov for styrket ramme til utstyr og teknisk infrastruktur

Universitetsmuseet har et betydelig investeringsbehov med teknisk infrastruktur og utstyr knyttet til utstillinger og magasiner, laboratorier, samt drift av hagene. Deler av de store anskaffelsene som AV/IT-utstyr og belysning som ble gjort til Utstillingsprosjektet i MP3, må nå fornyes og oppdateres for å kunne holde utstillinger åpne. Det er også behov for nye klimamontre til kulturhistoriske gjenstander som skal utstilles i MP3.

Museet har også flere kjøretøy som må erstattes om kort tid og universitetshagenes maskinpark krever jevnlig fornying og utskifting til fossilfrie maskiner. Også museets laboratorier krever fornying av utstyr med jevne mellomrom. Manglende lokaler til konserveringslaboratorier i forbindelse med utflyttingen av Nygårdsgaten 5 i 2019, har også gitt et stort etterslep på å erstatte utstyr.

Universitetsmuseet har utarbeidet en investeringsplan som ble sendt inn i forbindelse med langtidsbudsjettet i 2022. Med den økonomiske situasjonen UM står i er det likevel ikke rom for å gjøre de nødvendige investeringene.

For å klare å foreta de nødvendige investeringene over tid, ber vi om å få styrket rammen med kr 2 mill årlig.

2.3. Fakultetets vurdering av Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

Det er et mål for Universitetsmuseet å øke den eksternt finansierte aktiviteten. Særlig jobbes det aktivt med å øke søknadsaktiviteten og tilslaget på større prosjekter finansiert av NFR og EU. I 2023/2024 er det planlagt flere større søknader både til EU og NFR, bl.a. søknad til NFRs INFRASTRUKTUR-utlysning, Horizon 2020, samt en ERC Advanced Grant søknad.

Universitetsmuseets måltall for BOA aktiviteten i 2024 er satt til kr 43 900. Dette innebærer en forventning om fortsatt noe vekst og er basert på allerede innvilgede prosjekter samt en forventning om tilslag på nye prosjekter. I løpet av 2023 har det startet opp to nye NFR prosjekt ved Avdeling for naturhistorie som vil få full virkning og øke NFR-aktiviteten i 2024. Ved Avdeling for kulturhistorie har ett NFR-prosjekt aktivitet ut 2024. Samlet forventer vi også noe økt aktivitet på prosjekter finansiert av Andre bidragsmidler.

Tabell 4 Oversikt over BOA-måltall for 2023 og 2024

Spesifikasjon av budsjettforslag BOA for Universitetsmuseet (tusen kr)	Budsjett 2023 inntekt for aktivitet	Prognose 2023 inntekt for aktivitet	Budsjett 2024 inntekt for aktivitet	Endring
Forskningsrådet	3 700	2 500	5 400	1 700
EU	2 650	1 000	1 000	-1 650
herav EU - forskning	2 650			
herav EU - utdanning og annet	-			
Andre	36 200	39 000	37 500	1 300
herav andre - andre bidragsytere	-			-
herav andre - gaveforsterkningsmidler	-			-
herav andre - gaver som utløser gaveforsterkningsmidler	-			-
herav andre - kommunale/fylkeskommunale etater	8 000	8 500	9 000	1 000
herav andre - næringsliv/privat	7 000	8 000	8 000	1 000
herav andre - organisasjoner og stiftelser	-			-
herav andre - regionale forskningsfond	-			-
herav andre - statlige etater	21 200	22 500	20 500	-700
Sum	42 550	42 500	43 900	1 350

En stor del av Universitetsmuseet BOA-aktivitet er knyttet til forvaltningsprosjekt der Kulturminneloven gir UiB ansvaret for forvaltning av automatisk fredede kulturminner innenfor museets geografiske ansvarsområde (Vestland og Sunnmøre). Universitetsmuseet har også BOA-aktivitet knyttet til Artsdatabanken som skal sikre en langsiktig oppbygging av kunnskapen om arter i Norge. Prosjektet er etablert av [Klima- og miljødepartementet](#) og er et viktig element i Regjeringens arbeid med å styrke kunnskapen som skal ligge til grunn for forvaltningen av naturmangfoldet.

2.4. Investeringer

I hht investeringsplan er det foreslått/ønsket investeringer for kr 7,9 mill. i 2024. Universitetsmuseet har en langsiktig investeringsplan. Anslaget for 2024 pr høst 2023 er høyere enn anslaget for 2024 på kr 4,8 mill. som fremkom høsten 2022. Investeringsbehov har økt fra høsten 2022 til høsten 2023 fordi det ikke ble midler å sette av til ønskede investeringer i 2023. Det er også tilkommet nye behov i forbindelse med behov for oppgraderinger, nye planer og ny teknologi.

3. Langtidsbudsjett for perioden frem til 2027

Universitetsmuseets anslag på samlede inntekter i perioden fremgår av tabell 5. De viktigste premissene som er lagt til grunn for inntektsutviklingen blir omtalt under.

Tabell 5 Langtidsbudsjett

Budsjett GB (i 1000 kroner)	Bud 2023	Bud 2024	Bud 2025	Bud 2026	Bud 2027
Basis	152 410	157 271	159 077	160 886	165 683
Resultatbasert uttelling åpen ramme	-	-	-	-	-
Resultatbasert uttelling lukket ramme	3 997	4 115	5 558	5 076	5 226
Delsum annuum	156 407	161 386	164 635	165 962	170 909
Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	9 527	9 908	9 638	9 343	9 623
Øremerkede midler annet	6 697	9 865	18 372	18 185	8 203
Delsum øremerket	16 224	19 773	28 011	27 528	17 827
Sum KD-inntekt	172 631	181 159	192 645	193 490	188 735
Instituttinntekter annuum	6 000	5 500	6 900	6 000	6 100
Instituttinntekter øremerket	-	-	-	-	-
Sum instituttinntekter	6 000	5 500	6 900	6 000	6 100
GA-inntekt som settes av for investeringer	-4 600	-2 000	-2 138	-2 282	-2 429
GP-inntekt som settes av for investeringer	-2 000	-2 000	-2 140	-2 202	-2 267
Investeringer finansiert av BOA	-400	-500	-428	-440	-453
Avskrivningsinntekter	4 461	4 461	4 461	4 461	4 461
Inntekter til investering/avskrivning	-2 539	-39	-245	-463	-688
Sum grunnbevilgning	176 092	186 620	199 300	199 027	194 147
Bidragmidler NFR	3 700	5 365	5 633	7 042	7 394
Bidragmidler EU	2 650	1 060	1 113	3 339	3 506
Bidragmidler andre inkl. oppdragsmidler	36 200	37 907	39 792	41 771	42 717
Sum bidrags- og oppdragsmidler	42 550	44 332	46 538	52 152	53 617
Sum totalt inntektsbudsjett	218 642	230 951	245 839	251 179	247 764

3.1 Premisser lagt til grunn for langtidsprognosen

Tabell 6

Tekst	2024	2025	2026	2027
Inntektstvekst Basis	4%	3%	3%	3%
Statlige kutt	-1,75	-1,5	-1,5	-1,5
Omfordeling til prioriterte formål	-0,2%	-0,2%	-0,2%	-0,2%
Lønnsvekst	4%	3%	3%	3%
Prisvekst	4%	3%	3%	3%
Husleivekst	5,5%	3,5%	3,5%	3,5%

Inntekter

Universitetet i Bergen har ikke en kjent økonomisk fordelingsmodell etter 2024. Vi antar at den vil ligne nåværende modell der store deler av inntektene er knyttet til studentproduksjon. Studentproduksjon er ikke et aktuelt inntektsgrunnlag for UM da vi kun er basisfinansiert og dermed mer sårbare når det blir større avvik mellom kostnadsøkning og inntektskompensasjon.

Universitetsmuseet har noe instituttinntekter. Andre viktige inntekter for Universitetsmuseet er nettobidraget fra BOA-aktiviteten som ikke fremkommer av denne tabellen.

Inntekter basis

Basisinntektene er foreslått økt med kr 2 mill. fra 2024. Utover det er basis kun justert for prisstigning, omfordeling til prioriterte formål og statlige kutt.

Økning på kr 2 mill. er forslått fordi Universitetsmuseet ikke finner rom for å avsette deler av bevilgningene til større nødvendige investeringer.

Inntekter resultatbasert lukket ramme

Resultatbasert inntekt lukket ramme er videreført etter eksisterende modell. Selv om denne gruppen vil utgå regner vi med at inntektene blir kompensert.

Øremerkede bevilgninger

Rekrutteringsstillinger forslås videreført med 8 faste stillinger for Universitetsmuseet. 9 inntil ekstra tildeling til marin satsning er avsluttet.

Vi har regnet med videreføring av Nasjonalt samlingsforvaltningssystem/MUSIT og fast tilskudd til nye og skiftende utstillinger.

I tillegg har vi regnet inn øremerket tilskudd til utflytting fra Kulturhistorisk museum HS10 2024-2027, samt ekstra bevilgning til Jubileumsaktiviteter i 2024 og 2025.

Instituttinntekter

Målet om stadig økte instituttinntekter ser vi oss nødt til å redusere i forhold til faktiske instituttinntekter i 2023. Vi satser imidlertid på en økning i forbindelse med jubileet i 2025, men at i årene etter det vil salg av billetter og butikksalg jevne seg ut.

Investeringer

Universitetsmuseet har en investeringsplan som blir rullert for hvert år i forbindelse med budsjettarbeidet. Det har imidlertid vist seg at stramme budsjett har ført til at investeringer som er ansett som nødvendig et år ikke blir realisert og dermed må forskyves fremover i tid.

BOA-aktivitet

Vi regner med at aktiviteten innen NFR-finansierte prosjekt blir stabil de to neste årene med aktivitet på allerede eksisterende prosjekt. Etter det regner vi med å videreføre eksisterende aktivitet og å minst øke med positivt tilslag på et par av søknadene som planlegges i disse dager.

Det samme gjelder EU-finansiering. Vi har beregnet aktivitet på eksisterende prosjekt i 2024 og 2025. Mens vi har regnet med tilslag på søknader som vil få effekt fra 2026.

Under finansieringskategori Andre bidrag har vi regnet med stabil aktivitet med statlig tilslag på finansiering fra artsdatabanken og aktivitet i utgravingsvirksomheten i årene fremover.

3.2 Vurdering av inntektsprognose for 2023-2027

Med utgangspunkt i dagens inntekstfordelingsmodell og prognoser for de neste årene vil Universitetsmuseet oppnå en stadig reduksjon i kjøpekraft fordi inntektsveksten ikke kompenserer for faktisk lønns- og prisvekst. I tillegg vil UMs husleie øke mer enn normal prisvekst og utgjøre en større andel av totalkostnadene. Da Universitetsmuseet har et akkumulert underskudd følger vi kostnadsutvikling tett og har utarbeidet et inntekts- og kostnadsanslag pr august 2023. Universitetsmuseets langtidsskisse viser at dersom vi skal opprettholde antall vitenskapelige stillinger klarer vi ikke oppfylle investeringsplan og opprettholde nødvendig infrastruktur til formidling, samlingsforvaltning og forskning, eller nødvendige driftskostnader.

Med dagens økonomimodell ligger det muligheter for inntektsøkning i eksternfinansiert forskningsvirksomhet. Økt prosjektmengde vil imidlertid også medføre behov for å styrke de administrative tjenestene til søknadsstøtte og prosjektoppfølgning. Økt søknads- og prosjektaktivitet vil kreve at vi opprettholder og helst øker antall vitenskapelige stillinger.